

J E L E N K Ö R.

66. szám

Pest, szombat. Augustus 18dikán.

1832.

Foglalat: Magyar és Erdélyország (kir. jutalmazás. Fehér vmgye tisztujtása tisztikarostul. Tudom. egyetemi rector 's dekan-választás. Gömöri levél. A' pesti angol kisasszonyok nevédekének próbatéte. A' kolosvári theatrum állapotja 's hazafi bérléte. K. kam. indósítás). Ausztria (cs. kir. hadiseregbeli előléptetések 's nyugalmazások. A' Beob. két rendű czáfa). Anglia (alsó 's felsőházi ülések aug. 4ikeig. A' belgahollandi ügy elintéztetése. Stanley, O'Connell 's az irl. tizedbill, 's több más). Franciaország (Coste és Bénéit szerencsétlen párviadala. Ujsági hírek a' belgahollandi ügyről. Rigny válasza 's egyebek). Olaszország (Grassellini Anconába mente). Németország (a' hannov. rendek 's a' frankf. végzése). Törökbirodalom (Görögország határa tágul. Syriai ros hírek). Legujabb. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Apost. Királynknk aug. 6diki legfensőbb határozata szerint Lang Incze n.váradai éneklő kanonokot, Bécsben a' tanításra ügyelő udvari bizottság tagját, 's az Enns aljai ausztriai gymnasiumbeli tanulmányok igazgatóját, önésedezésire hivatalától felmenteni, annak huzamos időigleni fáradhatlan viselésiért felséges tetszését nyilatkoztatni, és sz. István rendi kis keresztel díjfizetés nélkül méltóztatott kegyelmesen megvizasztalni.

Tek. Fehér vmgye f. h. 8dikán tartá nagymélt. gr. Cziráky Antal Ó Exoja mint főispánja előlülése alatt tisztválasztó székét illy rendben: lemondván mélt. Marich István Dávid, cs. 1, eddigi első, 's nagys. Jankovich József kir. tanácsnok 's másod alispán urak, az első 26, a' második 19 évig viselt díszes hivataljokról, első alispánná lön Szűcs Lajos, másodá Horváth Gábor felkiáltással; főjegyzővé nevez. if. Nedeczky Ferencz, tisz. főjegyzővé Ürményi József, első aljegyzővé Kandó József, másodá Zlinszky István, tisz. aljegyzőkké: Rosty Zsigmond 's Csapó József; tiszti főügyvéd lön Ináncsi Pap Gábor, al: Huszár Péter, tiszteletbeli ügyvédek név. Salamon Pál, Modrovics Ignác, Cserna János és Polinberger Lajos; főadószedő lön Nagy Ignác; számvevő Pribék Eduárd; levéltárnok Nagy Boldizsár. — A' sármelléki járásban fősz.biró Szluha Imre, al: Vinczenty Ferencz tisz. főbirói ranggal, és Mészöly Antal vál.; aladószedő Borsiczky György; esküttek: Funtek Imre, Miklós Gábor 's Vancsary Ferencz; — a' csákvári járásban fősz.biró Sárközy Kázmér, al: Meszlényi Lajos 's Kenessey Károly; aladószedő Eklér Mihály; esküttek: Veghelius Zsigmond (ki egyszers-

mind járásbeli biztos) Meszlényi Ferencz és Berzeviczy Miksa; — a' bicskei járásban fősz.biró Mentler Károly, al: Pap Gábor és Kiss Antal; aladószedő Szöllösy István; esküttek: Móró Antal, és Takács Sándor, (ki egyszersmind járásbeli biztos); középponti biztos Nagy Zsigmond. Tiszteletbeli alsz.biróvá lett Vasenics László; tiszteletbeli esküttekké: Gyórfy József, Sebestyén Sámuel, Mészöly Lajos és Szűcs József; rendes orvos Novák József, másod Stahly György, tiszteletbeli Vurtzenberger József; földmérők Rieder József, Csörgey Zsigmond, tiszteletbeli Balassa Péter; végre várkapitánnyá lön Mészöly Pál alsz.birói ranggal. Az egész tisztválasztás 3 óra alatt legdiszesebb legpéldásabb renddel ment véghez való dicsőségére a' nagyméltós. Elölülőségnek 's a' mívelt lelkű választó nemes Egyetemnek.

A' pesti m. kir. tudományos Egyetem tanácsa aug. 8, 9 's 14ikén szokott évszaki mód szerint megújítatván az 1832 iskolai évre nagys. rectornak választatott Frank Ignác prof. 's honti táblabíró; dekánnak a' hittudományi karban Kovács Máttyás prof. 's hevesi táblabíró, a' többi három karbeli pedig meghagyatott, t. i: a' törvényiben Ottmayer Antal, az orvosiban Csasz Márton, a' bölcselkedésiben pedig Reseta János urak. Öröm 's mindennemű szándéki siker e' hivatalkörben fűradozóknak!

Vilnyéről Kassára Gömörön 's Tornán keresztül vett utjáról nagymélt. Főkanczellárunknak, ezeket írják aug. 6ról Gömörből: Tiszolcánál fogadá (aug. 2kán) Ó Exját Gömörmegyének fényes küldöttsége, hol az éjt is eltölteni méltóztaték. Kis testületek nagyobbakkal, faluhelységek m városokkal, egyes emberek az egyesületekkel mintegy versenyének a'

tisztelkedésben. Murányban a' nevezetes vár romjait alól az országuton hintajából kiszállva tekinté meg. Virágot hinte minden helység a' fenragyogásu urnak utjára, mások ismét virágfüzerekkel, koszorúkkal, rövid magyar beszédekkel ohajták ószinte örömeiket 's buzgó hódolatukat tolmácsolni. Mozsarak üdvözlő durrongási jelenték mindenütt az örömeiket 's a' mélyen tisztelt utazó érkezését. Se-regesen toldult látására mindenfelől a' nép és szinte minden határon keresztül egyik helységtől a' másikig polgárlovagok ünnepélyes magyar öltözetben kísérek. Jolsvárol Pelsőczön keresztül rendelé utját Ó Exja Torna vármegyébe Szilicze barlang megtekintésére, melly azon különös tulajdonságu, hogy a' belső lég-mérsék (aëris temperatura) mindig ellenkező viszonyban áll a' külsővel úgy, hogy mennél nagyobb forróság uralkodik a' külső földszínen, annál keményebb hideg, jégcsapok 's jégfalmozatok találtak benne. Ó Exja 1819ki aug. közepe táján hasonlólag a' mi aggteleki barlangunkat is szíves vala meglátogatni. Szilicze megszemlélte után azon nap Rozsnyóra a' mélt. püspök lakába érkezék meg Ó Exja, hol kitünőleg fényes készüléttel fogadtatott. Estve a' város négyszegü tágas piacza 's tornya ki volt világosítva tiszteletére. Más nap reggel folytató tovább innen utját. Nyájas leereszkedése, szíves tudakozásai az adózó-nép állapotja felől felejtethetnének teszik emlékezetét azon napnak, mellyben vidékünk szeretve tisztelt személyét kebelébe fogadni szerencsés volt. M.

Pest, aug. 16ikán. Illó és felette kívánatos, hogy a' nevelt és mivelte közönség a' nyilvános és privát tanító de kivált nevelő intézeteket ellenőrsége alá vegye. Mennyi panasza szünnék, mennyi javítás esnék, ha illyes intézetek próbatételeit, nem csak a' kiket szoros és már megszokott köteleesség hí, hanem a' szülék, tudósak, nevelők, hivatalbeliek számosan 's nemzeti és polgári meleg részvétellel látogatnák meg, éreztetnék azokon jelenléteket és szellemi hathatós befolyásokat. Legműveltebb nemzettársink e' szünetlen, cselekvő részvétü befolyással tartják fel képző intézetekben a' haladó, józan szellemet, munkásságot 's előrehatást. Annál mé-

lyebben kell ezek igazságát érzenünk, minél nemesb és fontosb érdekek forognak fen, mint például itt Pesten az úgy nevezett Angol-kisasszonyok nevelő intézeténél, (igazgatója: nagy tiszteletü, 's hazafi érzésü Subicz Anna), mellyben a' magyar nemes leánynevelők tek. Boráros János Pest városi tanácsnok 's táblabíró, mint helybeli nemzeti iskolaigazgató, továbbá nagyságos és főtiszteletü prépost kir. tan. és egyet.könyvtárigazgató Fejér György, tek. tud. Döbrentei Gábor mint a' nemzeti nyelv ügye előmozdításában buzgódók 's más urak és asszonyságok jelenlétében ma adák ez idei nyilvános próbatételeket magyar megszólítással kezdve. A' nyomtatott meghívás, melly mint hisszük az idén jelent meg utóljára németül, következő tanulmány-tárgyakat jelelt ki: 1. Vallás és biblia. 2. Német betűzés és olvasás. 3. Német helyesírás. 4. Számvetés. 5. Földírás. 6. Hazai historia. 7. Magyar betűzés és olvasás. 8. Magyar helyesírás. 9. Francia helyesírás. 10. Francziából fordítás. — Kézirati, rajzolat és himnarrási mutatóványok megtekintés végett kitéve állottak. Csodálni kelle a' nevelők kisasszonyok általában nagy és kitünő szorgalmokat, tiszta, értelmes, kellemes előadásikat 's kivált a' számvetésben és földírásban csaknem hihetetlen készségöket; fájlalni kelle azonban, hogy azon gyönyörködés mellett is, mellyet az illy kitünő ügyesség ígért, a' jelen volt vendégek és szülék közül egy sem tett legkisebb akár fejtegető, akár buzdító kérdést, — végre dicsérni a' petti Angol-kisasszonyok abeli haza-szeretetőket 's diszes köteleesség-érzésöket, hogy magok többnyire különféle országok- 's tartományokból szakadván e' szeretett közhazába, a' hazai, törvényes nyelv-tanítást olly szép, olly illó buzgalommal viselik szívöken. — Valóban részünkről legalább a' nevelők virító egészségü színökön, 's vidám és szerény magokviseletén kívül legszebb pillanatunk vala: e' magyar nemes hajadonokat édes anyai nyelvök szabályiról (kir. professor és akadémiai r.tag Szalay Imre ur kedvelt kised grammatikája után) olly esinnal 's értelemmel felelve hallani. Méltó köszönet ezért tiszt. Bócz Anna magyar-nyelvtan-

nitó angol kisasszonynak, ki különben is pesti születésű hazánk 's városunk leánya lévén nemzeti nyelvünket igen jól érti, igen csínosan beszél. — Kétségkívül a' tisztelt nevelő szűzek legközelebb a' többi tanulmánytárgyakat is, mihelyest a' szükséges kézikönyvek meglesznek, e' nyelvbe fogják öltöztetni 's abban előadni, mit az Intézet fen tisztelt kormányzója e' mai próbatét alkalmával nyilván 's nemes buzgalommal meg is ígért. A' kézirati és rajzmutatványok meglehetősek, a' himvarrásiak ellenben a' legszebbek, legdisztesebbek valának mind azok között, miket e' nemben nevendékektől valaha láttunk. Tudunkra nem adatván ezek előmeneteléről évi nyilvános tudósítások, kötelelességnek érezzük az illető szűlek vigasztalásaul is legalább néhányat a' legjelesbek közül megnevezni. Ezek: Echterling (szépen rajzol), Szluha (szépen rajzol és ír), Kalmár (kézirata szép), Bognár, Dóczy (magyar beszéde szép) és Rosani nevendék kisasszonyok. — Sajnálni lehet, hogy ezen 's több már serdültebb koruak által egyszersmind írásbeli előadásban, vagy könyvmagyarázatban nem tettek némi próbák, mert az értelem, ítélet és gondolkodás az által gyarapodik leginkább, — kivált hol annak theoriája nem taníttatik — midőn gondolatinkat papírosra vetjük, vagy másokéit onnan lefejtjük. — A' muzsikából, kivált az ének ből nem tartatnak, kár pedig hogy nem! nyilvános próbatételek. De bizton hisszük, hogy ezen intézet szép lelkesüléssel kezdett pályáján haladni, 's a' szűlek és ország összes kívánatinak mindenkor előre ható tökéletesbüléssel fog megfelelni 's magyar lelkü 's ajku töcsemetéket adni hazánknak a' szép Nem minden szükséges ügyeségeibe avatottan.

Kolosvárott aug. 6dikán: Még 1791ben gondoskodtak országunk Rendei egy magyar nemzeti játékszín-felállításról. Ennek építése sűrgettétvén minekutána már néhány elhunyt buzgó hazafi a' fekvő telket megvásárolta 's az építést el is kezdeté, az 1811iki (erdélyi) országgyűlés jegyzőkönyve szerint országos bizottság neveztetett ki az építés folytatása, 's a' további költség-kivetés vé-

gett. E' biztosságnak előlülőjén 's jegyzőjén kívül ma még három tagja él. Ugyan az említett jegyzőkönyv szerint elhatározott, hogy a' kívántatandó költség a' nagy-fejedelemségi nemes birtokosak által fizetessék, minden nemesi telekre 10 vtó kr. rovatván; e' felvetés szerint a' hazabeli két, u. m. székely és magyar, nemzet nemesei pénzükből fel is állították a' színház 1813ban, egész a' bel köszületekig. Így maradt ez 1820ig; midőn a' nevezett biztossági tagok látván hogy országgyűlés nemléte miatt ezen országos szép intézet céltalan hever, a' reménylett országgyűlésig Kolosvár sz. kir. városától vett fel 12,000 vtó frtot kölcsön száztoli 6 fr. kamatfizetéssel. E' tőke egészen használható állapotra hozá a' színházépületet, benne szép sikerrel folytatták a' magyar színészeti előadásokat 's így nemzeti nyelvünk mívelése 's divatosítását. De mivel az említett tőpénz kamatját évenként fizetni kelle, a' színházat csak úgy adhatá a' biztosság haszonbérbe, hogy ebből a' 720 vtó fr. kamat is kiteljék; e' nagy teher mellett nem játszhatott benne állandólag a' nemzeti célnak megfelelő m. társaság; mire nézve két buzgó hazafi szívére vevén e' nemzetisedési gát-elhárítást tekintve az ország célja fentarthatását, példás buzgódással, 's minden illyes neműekben minden honosíknak követésre méltó tükörpéldával f. aug. 20dikától fogva 3 esztendőre úgy bérlé ki e' szóbeli játékszín az országos biztosságtól, hogy a' rajta fekvő 720 vtó frnyi kamatot évenként magáéból fizeti; a' magyar színjátékszók pedig benne nemzeti ajku előadásikat, minden haszonbérfizetés nélkül, csupán önfelsegítésökre, fordíthatják. Köszönet ezer köszönet nemzetünk nevében ezért a' két hazafi méltóságnak addig is, míg 21 év óta ohajtva várt legelső országgyűlésünk e' kedves alapítványa tökéletesítésére 's megörökítésére fogantatos határozást teend.

(Kir. Kam. tudósítás).

Ó cs. kir. Felsege Budán a' nagymélt. m. kir. udv. Kamara számvevő hivatalánál megürrült lajstromzó, egyszersmind expeditori hivatalra Grobety János számvevői tiszt urat

méltóztatott számos esztendei hiv szolgálatját tekintve kegyelmesen kinevezni.

AUSZTRIA.

A' cs. kir. hadiseregnél fentebb tisztségre következők emeltettek; general-órnagyságra: Schik Antal, báró Herberth-Rathkeal Konst.; ezredességre: gr. Meraviglia Antal, Gläzer József, Mederer József, Eszek József, Rossi Aloiz, gr. Kesselstadt Ferencz, Jordis Antal, Fürstenberg Fridrik Igr. Smitt Fülöp, Bossard Károly, Hermany Ferencz, Brehm Sámuel, Ceschi János, Mederer Konrád, Ruff Fridrik, Malkowszky Ignác, Martini Antal, Hartlieb Károly, és Zimmer András; alezredességre: gr. Feuerstein Antal, gr. Lichnowsky Vilmos, Roth Károly, Ludwig György, hg. Thurn és Taxis Fridrik Hannibal, Stahel Károly, La Renodier Antal, Guittner Venczel, Máriássy Károly eddig órnagy a' szard. kir. nevet viselő 5ik számú huszár ezrednél, Scriba Vilmos, Bürger György, Weisz Ferencz és Mártony Károly az ingenieur-testnél; órnagyságra: gr. Karaczay József, Aron Ferencz, Parma Ferdinand, Stein Ferencz, Riepenhoff Lajos, báró Schwarzenau Károly, báró Baltheser Antal, Sándor Károly a' szard. kir. nevezetű huszár ezrednél, Dietrich Mihály, Sanchez del Cerda Gyenes, báró Lewartowsky Lajos, Aulich József, Rueber Ignác, Raming Vilmos, Krolikiewicz Lajos, Müller Antal, hg. Lichtenstein Károly, és gr. Gritti Realdi; továbbá báró Csollich Márk kormányzó general lön felső-Austriában; Harting Ferencz ezredeskormányzó a' 2ik oláhhatárnok ezredből az 1sőbe tétetett ált; Wirker Ignác és báró Dlanhowszky Erneszt ezredesek egyszersmind kormányzókká lettek eddigi ezredeiknél; Mataushek József altábornagy a' Mederer gránátos osztályhoz kormányzóvá; nyugalmaztattak: báró Meceéry János és gr. Schlottheim Fridrik tábornagi helytartók; Brandenstein Ivo Eduárd, Dekin Ferencz ezredes czimzettel, és gr. Belrupt Ferencz alezredesek; Hofmeister Károly alezredesi czimzettel 's nyugpénzzel, és Radichits Mózes órnagyok; Senander Ignác, Janda András, és Mühlsteiner Bertalan kapitá-

nyok órnagi czimzettel és nyugpénzzel; külföldi rendeket 's engedelmet azokat viselhetni nyertek: gr. Hardegg Ignác lovassági general 's az udvari haditanács al-elölülője sz. Newszki Sándor orosz rend gyémántos keresztét; Futaki Hadik András gr. lovassági general a' württembergi kir. Fridrik rendet; Schlick Ferencz gr. würt. kir. magyar huszár ezredes a' würt. kir. korona-rendet; Márfly Zsigmond porosz kir. m. huszár ezredbeli kapitány, 's Glotz Henrik báró Geramb huszár ezredbeli kapitány sz. Anna orosz rend második osztálybeli keresztét; Márfly János és Hainz János sz. Wladimir orosz rend 4ik osztálybeli keresztjét; végre Schwarzburg-Rudolstadt Adolf hg a' hessi Lajosrend nagykeresztjét.

Ekép szól a' Beobachter érdeklött czikkelye a' Reichstadi hg iránt: Bécs aug. 12-dikén. A' Courrier Français e' czikkelyt közli „mondják“ rövid időn tudni fogjuk Napoleon fijának vég-akarátját. Midőn a' herczeg vég-órátját közeledni érzi, megküldé testamentomát az ifju Louis Napoleonnak, kívül a' pápabirtoki támadás óta titkos levelezésben állott. Azon végrendeletben atyjának halhatatlan kardját unokaöccsére (az említett Lajosra) hagyja.“ — Mi fel vagyunk hatalmazva kinyilatkoztatni, hogy a' boldogult Reichstadi hg végintézet (testamentum) nélkül halt meg. Ez elég a' fen leirt czikkely becsének kifejezésére.

Augustus 13ikán a' Beobachter e' következő megczáfolást adja: Az allg. Zeit. e' h. 6dik számában egy czikkely találtatik „Poroszországból,“ mellynek előadásaként arra határozták volna magokat a' hatalmak, hogy miután már Németország csende a' szövetséggyűlési végzése által biztosítva látszik, most Helvecziára fordítsák gondoskodó figyelmüket, (tudjuk hogy Helveczia Franciaországhoz igen közel van) minek következtében conferentiák is fognak legközelebb tartatni 's t. ef.“ — E' czikkely, ugy mond a' Beobachter, noha külsőleg egyenes lelkű elbeszélési bélyeget visel, szántszándékos költeményen alapul. Ugyan is ki avatta volna e' poroszországi levelezőt a' hatalmasságok illyes szándékába? A' hatalmak illyes mit nem

nyilatkoztattak sehol, 's ha meghitt lábon állana velök a' levelező, bizonyosan tudná, hogy ezek semmitől sem idegenebbek, mint illyes elegykedésektől. Helveczia szabad status. Mint illyen, természetesen tagja az europai statuegyetemnek, 's ennél fogva ismét valamint minden egyébként, kettős élete van, u. m. ön magára 's a' külföldre tekintve. Ama' belső élete neki sajátja, az övé; ez közös, a' többiével osztozó. Amabba szintugy nem avatkoznak a' hatalmak, mint akármilly más status belső életébe: ez pedig néptörvényi szerződések (tractatus) által van meghatározva. Mig Helveczia e' szerződésektől el nem tér, nem fogja őt senki is bántani; ellenkező esetben pedig önkényleg 's önmagoktól fogják a' hatalmak a' szerződések fentartását sürgetni, vagy magokat viszonti kötelezettséktől Helveczia iránt szinte feloldoztagnak tekinteni. Ehez nem kell semmi conferentiázás, maga a' népek törvénye már elég. 'S midőn mi ezen alaptételeket kimondjuk, szintolly egyenesen nyilatkoztatjuk ki az igazságot, mint a' mennyire ezt a' poroszországi levelező elferdíteni törekszik. Nem méltó a' hamis állítás czélját feszegetni, ezt minden gondolkodó önkényleg 's első pillanatra kitalálja. —

A N G L I A.

Az alsóházban jul. 30-án lord Lennox arról kívánt tudósíttatni: mennyi gyapat (Baumwolle) vitetett 1831ben és 1832 első felében külföldről Angliába? Erre Littleton ur azt jegyezte meg: jó volna minden esztendőről egyegy könyvet készíteni, mellyben az azon évi kereskedési munkálatok bizonyos rendszerrel jegyeztetnének föl. Thompson ur válaszol, hogy épen ez által akarja most a' kormány az örök tudósíttatás 's előterjesztgetés eleit venni. A' könyvbe ugymond nem csak a' be- és kivitel mennyisége lesz beírva, hanem a' belföldi statistikai adatokból (datum) is annyi, mennyit azokból a' kormány minden külön ágban bizonyossággal kitudhat; odajáruland továbbá a' gabonaár, 's a' munkások mindenkor állapójáról tudósítások. Manners-Sutton ur a' ház előülője (szónoka, speaker) erre jelenté, hogy ő e' jelen parlament végével magát visszavonja. Sutton ur hat par-

liamentben (1815—1832) volt az alsóház előülője. A' szokott köszönet neki megajánlatott, 's Althorp ur javaslatára egy felírás is elfogadtatott a' királyhoz, mellyben Ő Felsége kéressék, hogy a' „nagy tiszteletre méltó Sutton urral királyi kegyének különös jeltét éreztetné.“ (Ez alatt pári méltóság v. tetemes nyugpénz értetik). A' ház ezentul az országos költségekre térvén, jelesül a' mind- eddig ingadozott 's legujabban is panaszokat gerjesztett lordcancellari díjra nézve azt határozta: hogy az ezentul, minden mellékes jövedelmeket megszüntetvén, kerek summában 14,000 font sterlingből, nyugpénze pedig 5000 fontból álljon. Szinte az alsóházi előülő, díj-járuléki (Sporteln) megszüntetvén, kapjon 6000 fontot, az irlandi vice-király 27,000 's néhány száz helyett kerek számmal 20,000et. A' polgári igazgatás és nyugpénzek egész czikkelyében 252,000 ft. st-re menő kimeletek és lerovások tétettek. Más nap felolvasá lord Althorp a' király kedvező válaszát Manners-Sutton ur megjutalmaztatása iránt.

A' felső házban aug. 1-jén olvastatott fel harmadszor 's fogadtatott el az orosz-hollandi kölcsönt érdeklő bill. Az alsóház 3000 font sterlingnyi nyugpénzt ajánla meg Manners-Sutton urnak, fiának évenként 3000et. Erre Stanley ur az irlandi tizedbillt hozá vitatás alá, 's Ruthwen ur nem titkolható csodálkozását, hogy a' tisztelt ur illy későn, a' parlament-berekesztés közellétében is tovább akarja még billjét vitatni. Az 1—4 záradék elfogadták, mire a' ház e' tárgyat elhalasztá. Más nap ugyancsak az alsóház elejébe terjeszté lord Palmerston a' Nagybritannia, Francia-, Orosz- és Bajorország közötti egyezést Görögországra 's annak fejdelmére nézve (Ezt jövő levelünkben). — Miután kifejté Bulwer ur a' német szövetségi végzéseket illető indítványát, (t. i. kéressék Ő Felsége: élne befolyásával az érdeklött végzések alkalmazása ellen); de az lord Palmerston ellenző nyilatkozási után visszavétetett. Lord Palmerston fő okul azt hozá fel, hogy ama' végzeményeket független fejdelmek közegyetértéssel 's egyedül statusaik belső ügyeiben hozák, következőleg mig ezen statusok 's fejdelmek külsé

függetlensége megsértve nincs, Anglia e' dolgba nem avatkozhatik. — A' két ház aug. 3ki ülése csupán helybeli érdekű.

A' belga-hollandi kérdés iránt a' következő, hitelesnek látszó tudósítást adja a' Courier aug. 3kán: Az öt hatalmasság képviselőji egybe gyűlvén mult kedden (jul. 31kén) a' külső ügyek hivatalánál, hosszú tanakodást tartottak a' hollandi király által ajánlatba hozott legujabb szerződés felett, 's iránta olly módosításokban egyeztek meg, mellyeket a' hollandi meghatalmazott, baro van Zuylen, véleményeként az ő királyi ura is elfogadand. — Miután a' képviselők ezen módosításokban megegyeztek, protocollumba vevék azokat, melly is aláíratván, mint halljuk, tegnap (aug. 2kán) küldetett Calais-n keresztül Brüsszelbe, hogy itt a' belga királynak elejébe terjesztésék. Reménylik, hogy ő azt elfogadandja 's így a' vitás ügy néhány nap alatt el lesz intézve. Lord Palmerston különösen felszólítá Adair urat (angol követet Brüsszelben), terjesztené minél hathatósabban Leopold király elejébe az ő megegyezése 's ezen utolsó protocollumhoz járulása szükségét. Maga ez ujabb szerződés tetemesen eltér attól, mellyet előbb a' conferentia mint változhatatlant; (l. Jelenkor 57. 58) hollandi király Ő Felségének ajánlott. A' hollandi király amannak alaptételét, u. m. Antwerpnek előleges áttadását végképen visszaveté. Nem akarja, hogy biztosság neveztessek annak megvizsgálatára, mennyi fizetessék az enyészto-tókéből (amortisationsfonds) Belgiumnak vissza, ellenben 's ennek pótlatául oda engedi egy részét azon elmaradt summának, mellyet a' nemzeti adósság kamatja fejében Belgium vala köteles fizetni. Továbbá vonakodék a' hollandi király szabad hajóztatást engedni a' két ország folyamat kapcsoló 's benső v. benkebeledző vizeken (Binnengewässer), hanem ha a' Belgák vámot fizetnek. Végre nem teszi többé conditio sine qua non a' közadósság tőkésítését 's igéri a' birtok áttadását, mihelyt az egyezés aláírva 's a' végrehajtási közületek meg lesznek téve. Mint-hogy pedig general Goblet Felsége nevében semmi alkudozásban nem akart részt venni, melly a' birtok előleges áttengedését nem tenné a-

lapul, ennél fogvást utasításokat bocsátott a' conferentia Brüsszelbe, mellyek van de Weyer ur felküldetését sürgetnék, 's ez, hihetőleg rövid időn meg is fog érkezni; de kétségkivül ő sem fog más alapokból alkudozásba ereszkedhetni, míg arra a' belga kamarák, vagy a' király különös felelkezése által fel nem hatalmaztatik. —

Az irlandi toryuságok ismétlik azon hirt, hogy Stanley és O'Connell urak között titkos egyetértés volna, melly szerint az irlandi tizedbill ez idén nem fog a' parlamenten keresztül vitetni, (reménylvén O'Connell, hogy a' reformált parlament a' tizedet végképen eltörlendi), 's ezt a' pártos 40ennek azon szolgálatért ígerte volna a' ministerium, mellyet azok neki az orosz-hollandi kölcsön támogatásával tettek. — (Tudjuk, hogy e' tárgyban a' ministerium csak 36 szóval győzé ellenjeit le).

Corki privátlevelek szerint a' covei kikötőbe érkezett hajósereg közül 2—3 hajó folyvást a' partok előtt szállong 's az illető városi tanácsoknak tudtokra adatott, hogy az azokon lévő katonaság tüstént szárazra szállittatik, mihelyt jelenlétök a' történhető néptámadás elnyomatására megkivántatnék. Így Clonakillyben egy már készülő népgyülekezetet (a' tized ellen) egy illy hajó megjelenete oszlatott szét.

A' 92 esztendő dr. Curtis, Irland cath. primása, cholérában meghalt.

A' Globe azon csak nem hihetlen hirt adja, hogy Miklós császár incognito Kronstadtba érkezett 's lord Durhammal igen nyilt-szivűen értekezett, még minekelőtte ez megbízó leveleit általadná. Ezen értekezéstől a' Globe igen fontos következményeket vár. —

D'Abreu e Lima lovag, don Pedro ügyvivője Londonban, hirül adá a' portugáli regensség hitelezőinek, hogy a' portugáli törvényes kormánysezék II dona Maria nevében Ő cs. Felsége Bragança herczeg által Oportóban felállittatott.

FRANCZIAORSZÁG.

Julius 29dikén néhány politiatiszt felborszonkodyán a' Temps azon cikkelyén, mellyből mi többi lev. adánk egy kisded mutat-

ványt, 's a' mi ott általában magáról a' dolgról mondva volt, személyes sérelmül vevén, a' redactor Coste ur szobájába rontott 's ezt szitkokkal, fenyegetéssel sőt gorbomba kézzel is illeté. Coste ezért ellenük vádat tett. De Benoît politiabiztos, három gyermek atyja —, még nyilvánosabb, ugynevezett elégtételt kívánván, Coste urral augusztus elsőjén párviadalra kelt. Amannak két politiatiszt, ennek két tudós (dr. Pasquier és Schölcher) valának tanuji. A' tanúk ötven lépésre állíták egymástól a' két ellent, melly távolatról egész husz lépésig közeledhetvén, lónének egymásra. Eljutván ezek a' husz lépésnyi távolatra, a' nélkül hogy valamelyik lőtt volna, itt felszólítá Benoît Coste urat, lőne az először. Coste nem akart. Ekkor a' tanúk közbe szólván, azt végezték, hogy bizonyos jel után mind a' ketten lónének egyszerre. A' jel megadatott 's egy perczenet alatt mind a' két golyó kiröpülvén, Benoît uré Coste kabátgallérját sújtá keresztül, ellenben ennek ónja a' kihívó testének oldalát járá keresztül 's Benoît még az nap éjjel kimult. A' győztes fájlaló és mentő nyilatkozását adván ugyanaz napi ujságlapjaiban, vádját a' többi öt megtámadott ellen visszavévé.

A' juliusi napok egész Franciaországban csendesen multak el, ha tán a' verekedést kiveszük, melly Brestben, t. i. a' játékszinben történt, egy része a' publicumnak nem akarván engedni, hogy a' parisienne nevű dalnak Lajos-Filepet érdeklő helyei énekeltessenek. — A' nemzeti őrség közül e' napokban sokan, igen sokan kaptak kereszteteket.

Gróf Montalivet a' bel minister köszvényben szenved. — Dupin ur aug. 10ike körül váratott Parisba vissza. — A' Nouvelliste (ministeri ujság) a' belgahollandi ügy kifejlődését igen közelnek állítja, nem kellenek már ugymond hónapok, nem hetek, a' kérdés azonnal el lesz döntve. — A' Messenger nem épen biztosan állítja, hogy lord Palmerston azt felelé general Gobletnek egy ez által jul. 31-dikén benyújtott jegyzékre: végezzék Belgium és Hollandia ügyöket alkudozás utján, mert Anglia 's Franciaország nem fognak Hollandia ellen kényszerítő rendszabásokkal

élni. — Ch. de Mornay ur, ki a' marokkoi császárhoz vala küldve, Parisba megtért. Kereskedési alkut köte a' császárral, melly most megerősítettetését várja.

A' Moniteur hivatalosan e' folyó aug. 9ikére teszi Ó Felsege a' Belgák királya 's d'Orleans Luiza Maria Theresia Carolina Isabella királyi hgasszony Ó Magassága egybekelésök napját. A' Belgák királya aug. 5ikén hagyá el Brüsselt, Cambrayban tölté az éjt, 's 6ikán délben érkezett Compiègnebe.

Parisban augusztus elsőjén nem volt több 21 cholerahalottonál.

A' Rennesben lévő portugáli (constitucionalis) szökevények kérelmet adtak be general Saldanha által a' francia kormányshoz az iránt: adatna a' kormány nekik segédelmet, mellyel don Pedro sergeihez juthassanak. A' tengerminister, (ki marsal Soult jelen nem létében a' hadministeri osztályt is viszi) general Saldanhának így válaszolt: „Paris jul. 22ikén. Becses levelét az Urnak, mellyben hazafiai nevében és számokra a' Portugáliába minélelőbb megtérésre szükséges segédelmest kéri, vettem. De minthogy a' francia kormány a' dona Maria és don Miguel között kezdett vitára nézve mindenemű elegyedésről lemondott, e' pillantatban Uraságod kérelmét nem teljesíthetem. Azonban Uraságod e' kérelmet annak idejében megújithatja. Ha a' jövő portugáli kormány kedvező körülményeket nyitand a' szökevények visszatérésökre: ugy bizonyos lehet az Ur, hogy Franciaország sietve adandja meg az ezen megtérésre szükséges költségeket.“ Aláírva de Rigny.

OLASZORSZÁG.

Anconai levelek után írja a' Beobachter, (mint már röviden említők), hogy az anconai új delegat monsignor Grassellini aug. 1sőjén ment be Anconába. Negyven pápai dragonyos, az alatta lévő hivatalok tisztjei, 's general Cubières kísérek, ki gálában lovaglott elejébe 's miután vele találkozott, kocsijába ült. Katonaszág volt mindenütt kiállítva, merre az új kormánytiszte mene; palotája udvarán a' katonaszág muzsikája várta. Üdvözlétét robogták a' vár álgyuji, zugták a' város tornyának

harangjai. Cubières general adá az ebédet 's estve a' tanács felszólítására a' város kivilágitatott. Ekkor némi rendtelenségek történtek: de a' rendbontók másnap reggel elfogattak 's a' politiahivatalnak adattak ált. —

NÉMETORSZÁG.

A' hannoverai rendek első kamarája jul. 26ikán tartott meghitt tanakodásában 26 szóval 20 ellen elfogadá azon ajánlatot, hogy a' német szövetség ismértes, (jun. 18iki) végzetei iránt teendő országos indítvány meghányatására mind a' két kamara négy-négy tagból álló küldöttséget nevezzen. A' másod kamara e' végre dr. Christiani, Stüve, cabineti tanácsnok Rose, és Freudentheil urakat nevezé ki jul. 30dikán, 's Freudentheil ur jul. 31ikén azon javaslattal lépett elő, hogy az e' tárgy iránti tanakodások másnap mingyárt kezdessenek meg. Az előlülő szombatra (aug. 4dikére) akarván halasztatni a' dolgot, dr. Christiani a' tüsténti felvételt sürgeté, mert ugy mond, a' németországi rendek közül most egyedül ők ülnek együtt, Németország szeme rajtok függ 's ennél fogvást a' tárggyal nem lehet felesleg nem sietni. Többen is ugyan ez értelemben levén, a' praeses másnapi felvételén az ügynek meggyezett. —

TÖRÖK BIRODALOM.

Konstantinápolból rendkívül érkezett tudósítás után, jul. 21dikén a' porta aláírta a' Görögország határi tágasbitását illető protocollumot, mint a' londoni conferentia kívánta, elismérte egyszersmind a' görög status függetlenségét formasierint ufolag. Ugyan az nap tétetett fel még egy másik, mellyben Görögország az említett tartomány-rész áltengedése némi térítéseül bizonyos pénzfizetésre kötelezi magát a' portának, a' szövetséges három hatalmasság jóállása mellett; e' pénzsözveleg, ha jónak találják Londonban Görögország bátorságára az említett határvonalat az artai tengeröbölnél kezdeni és a' voloninál végezni,

(mint már meg is állapodtak) 40 millionyi piaster leend, különben csak tiz, hat. i. az a' porta előbbi kívánsága szerint, Zeituny alatt kezdve Artáig terjedne. Görögország határa már minden esetre szélesbül, mi már ezelőtt is megtörténheték, ka a' kárpótlék fejében fizetendő pénzmennyiség iránt olly soká nem egyenetlenkednek. — A' Syriából érkező hírek nem igen nyugtatók, noha egyébiránt is lankadni, csüggedni kezd az itteni népség az ügy szerencsés végezhetése felől. A' nagyur serege fogytonfogy a' mindig nevekadó szökevényesség miatt, mélyebben merül erkölestelenségbe a' mindinkább harapozó engedetlenség miatt; a' főbbek e' híreknek a' fővárosban elterjedésöktől tartanak leginkább. Azt is rebesgetik: a' porta Anglia közbejárulásaért szándékozik folyamodni, hogy Mehemed Alival békére léphessen.

Ibrahim basa folyvást nyomul elő Syriában. Tizenhatezer embere már Alepphoz közelit, mellyet legközelebb elfoglalni szándéka.

LEGUJABB.

A' Lloyds kávéházon azon hivatalos tudósítás volt kitüzve Palmerston parancsából aug. 4: hogy d. Maria hajóserégének egy osztálya a' Tajót és Setubal városát hathatós ostrom alá vette. — A' Globe szerint d. Pedro kiszállta nagy mozgásokra nyújtott alkalmat a' spanyol sergeknel, 's rendkívüli benyomást a' spanyol tartományokban főkép a' határmelléki városokban. Gal. Messengere szerint intra Douro el Minho és Tras os Montes tartományok d. Maria részére nyilatkoztak, 's általjában ennek ügyét a' városok, Miguelét pedig a' papság 's nemesség látszék szembetünőleg pártolni. — W. Scott a' végréven áll.

Pénzfolyamat:

Bécs (augustus 14dikén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{1}{4}$ P. P.
— 4 pC.	— — — —
— 1820diki nyeres. kölcsön	180 — — —
— 1821diki	— — — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pc. banko kötel.	47 $\frac{5}{8}$ — — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCmt kötel.	— — — —
Bank-actiák v. részvények draabja	1144 — — —

A' gabonának pesti piáczai ára augustus 17dikén 1832.

Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb	Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csékélyebb
Tisztabúza	138 $\frac{3}{4}$	133 $\frac{1}{2}$	120	Zab	30 $\frac{1}{2}$	29 $\frac{1}{2}$	28
Kétszeres	93 $\frac{1}{2}$	86 $\frac{2}{3}$	80	Köles	—	—	—
Rozs	56	53 $\frac{1}{2}$	50	Köles-kása	—	—	—
Árpa	50	46 $\frac{1}{2}$	43 $\frac{1}{2}$	Kukorieza	—	—	—